

EN ESKİ KİLİS

The oldest Kilis

OYLUM HÖYÜK

T.C.
KİLİS VALİLİĞİ
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

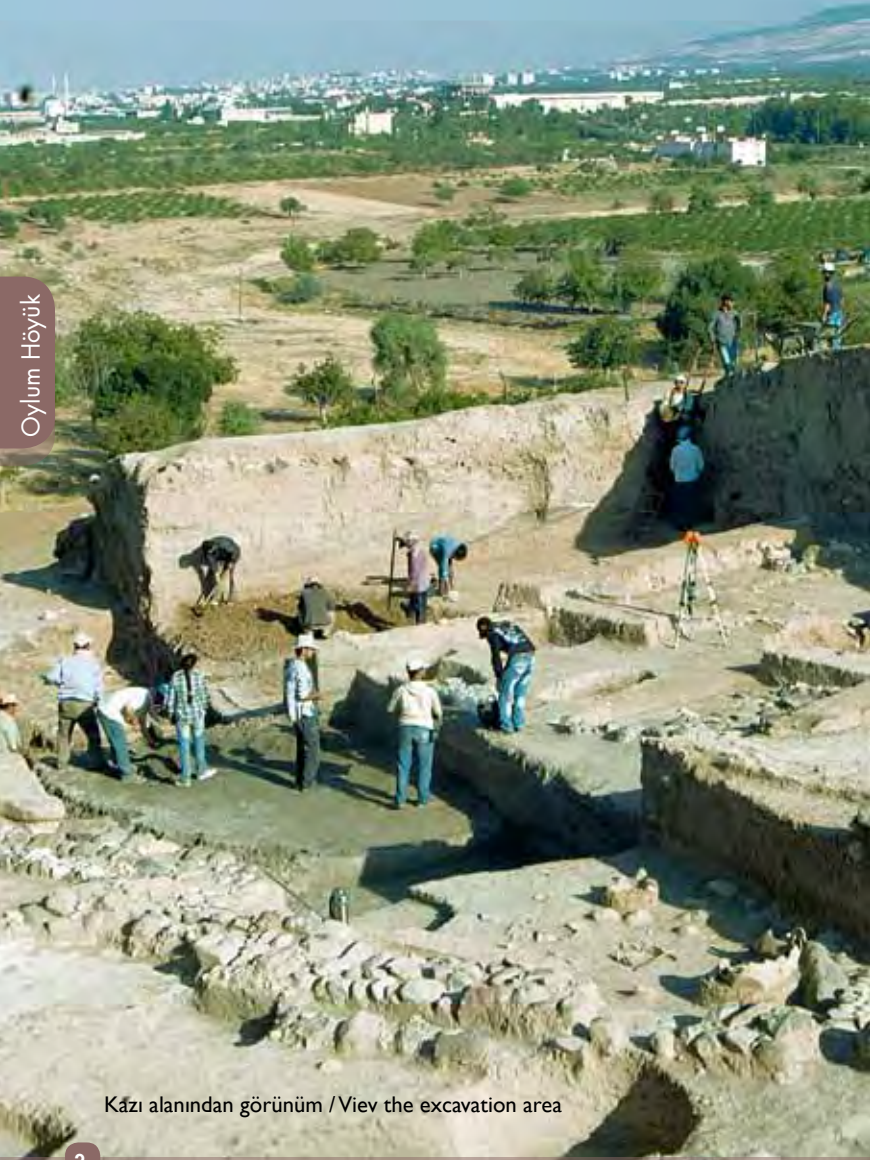
Kilis'i Tanıyalım ve Tanıtım Projesi

TRC1/10/İGMD2/DS/2011

Bu proje 2010 yılı İktisadi Gelişme Mali Destek Programı kapsamında İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından desteklenmektedir.

Metin ve Fotoğraflar : Doç. Dr. Atilla ENGİN

Oylum Höyük

Kızı alanından görünüm / View the excavation area

Kilis İli, Merkez İlçe, Oylum Mahallesi'nde (eski Oylum Köyü) bulunan Oylum Höyük, Kilis – Gaziantep karayolunun hemen güneyinde yer almaktadır. Höyük, 460 m. uzunluğunda ve 370 m. genişliğindedir. Biri 22 m., diğeri 37 m. yüksekliğinde, bir boyunla birbirine bağlanan iki yükseltiden oluşmaktadır. Boyutları itibariyle sadece Kilis Ovası'nın değil, aynı zamanda Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en büyük höyüklerinden biridir.

Oylum Höyük, yüksek Anadolu platosunun bittiği ve Suriye'ye doğru uzanan düzlüklerin başladığı verimli topraklar üzerinde, Kilis Ovası'na hakim bir konumdadır. Bu bölge, Güney Mezopotamya'dan Filistin'e kadar uzanan "Mümbit Hilal" in (Bereketli Hilal) kuzeybatı ucundadır. Doğu-batı, kuzey-güney yönünde uzanan yollar üzerinde bulunması nedeniyle çeşitli dönemler boyunca stratejik bir öneme sahip olmuştur.

Kazılar, höyüğün, ovadaki alçak bir yükselti üzerine konumlandığını göstermiştir. Höyüğün batı etekleri boyunca akan ve Kilis Ovası'ndan doğan Akpınar nehri yerleşmeye hayat vermiştir. Höyüğün batı eteklerinde tespit edilen, su taşkınlarına karşı 5500 yıl önce inşa edilmiş olan bent, günümüzde su debisi düşmüş olan Akpınar'ın geçmişte oldukça gür akan bir nehir olduğuna işaret etmektedir.

Oylum Höyük genel görünüm/General view of Oylum Höyük

The Oylum Höyük is situated in the old village of Oylum, in the central county of the province of Kilis, to the south of the Kilis-Gaziantep highway. The mound is 460 meters long and 370 meters wide. It consists of two mounds, one 22 and the other 37 meters high, connected by a neck. Its dimensions make the Oylum Höyük one of the biggest mound not only on the Plain of Kilis, but also in south-eastern Turkey.

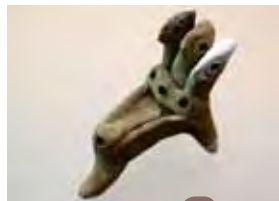
The Oylum Höyük is situated on the fertile land at the point where the high Anatolian plateau gives way to the Syrian plains that extend southwards, overlooking the Plain of Kilis. This region constitutes the northwestern end of the "Fertile

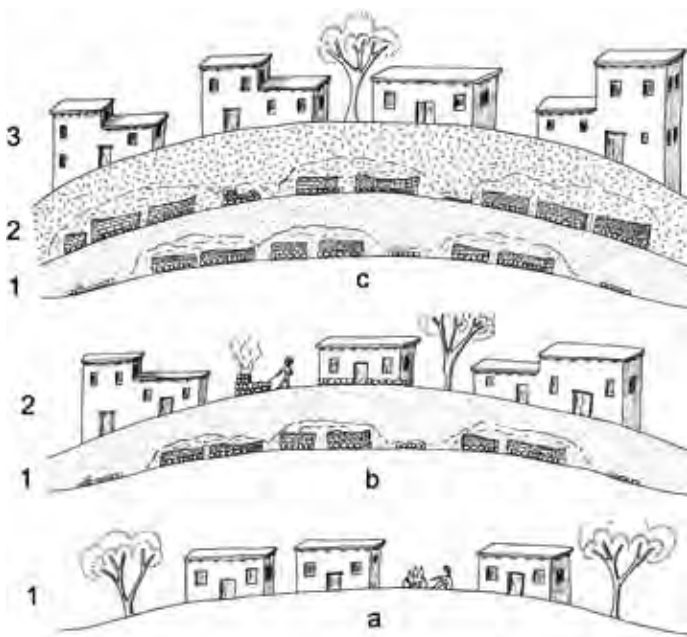

Crescent'', a half-moon shaped area stretching from South Mesopotamia to Palestine. Due to its situation at the junction of east-west and north-south roads, the mound has been a strategically significant settlement during various periods.

Excavations have revealed that the Oylum Höyük is situated on a relatively low elevation on the plain. The Akpınar River that gave life to the settlement is born on the Plain of Kilis and flows along the western skirts of the mound. The existence of a wall built as a flood barrier about 5500 years ago indicates that the stream, which has a low flow rate today, was probably a river with much greater volume back then.

Höyük oluşumu / Consisting of a mound

Höyük Nedir?

Höyükler, kurulan ve yıkılan yerleşim katmanlarının binlerce yıl boyunca üst üste birikmesiyle oluşan tepelerdir. Höyükler, yerleşmelere uygun yerlerde yer alır. Bir yerleşmenin kurulması için en temel gereksinim sudur. Höyüklerin genellikle dere ve nehir gibi su yatakları üzerine kurulmasının temel nedeni budur. Buna ek olarak, insan topluluklarının yaşamlarını sürdürmelerini sağlayan, başta tarım ve hayvancılık gibi temel gereksinimlere cevap verecek çevre şartları da önemlidir.

Geçmiş dönemlerde genellikle kerpiç kullanılarak inşa edilmiş olan yapılar, binlerce yıllık süreçte, savaş, deprem, yangın gibi insan ya da doğaya bağlı nedenlerle yıkılmıştır. Ancak höyüklerin bulunduğu alanlar yerleşime uygun olma niteliklerini korudukları için, eski yıkıntıların oluşturduğu yükseltiler üzerine yeni yerleşmeler kurulmuş ve bu durum sürekli olarak tekrarlanmıştır. Arkeolojik kazılarda, geçmiş dönemlere ait yerleşim kalıntıları katmanlar halinde tespit edilmektedir. En eski yerleşime ait kalıntılar en alttaki katmanlarda yer alırken, en yeni kalıntılar en üst katmanlardadır. Kazılarda derinleştikçe daha eski dönem yerleşmelerine ulaşılmasının nedeni budur.

What is a mound?

Mounds are hills formed by the remains of settlements built and ruined by different civilizations, accumulated layer above layer over thousands of years. Mounds are located in places which are suitable for settlement. The essential requirement for a settlement to be

founded is water. This is the main reason why mounds are found on stream beds, brooks and rivers, etc. In addition, there are other important environmental conditions which enable human populations to survive and meet their basic requirements such as agriculture and livestock breeding.

Ancient structures mostly built with mud-bricks have been ruined over thousands of years due to human or natural causes, mainly wars, earthquakes or fires. However, as the areas where they were built continued to be suitable and preferable, new settlements were founded on the elevations formed by the ruins of the old, and this has been repeated continually. Archaeological excavations reveal settlement histories of the sites in stratigraphic sequences. The remains belonging to the earliest settlement are found in the lowest stratum or strata while the most recent are found on the highest. This is why more ancient settlements are uncovered when excavations go deeper:

Araştırma Tarihçesi

Kilis çevresinde yürütülen ilk arkeolojik araştırmalar, 1960'lı yıllarda Prof.Dr.Uluğ Bahadır Alkım tarafından gerçekleştirilmiştir.

Uluğ Bahadır Alkım, araştırma raporlarında Oylum Höyük'ün de aralarında bulunduğu Kilis çevresindeki birçok höyükten bahsetmektedir. Bunun ardından, 1960'lı yılların sonlarında, A. Archi, P. E. Pecorella ve M. Salvini'den oluşan bir İtalyan araştırma ekibi, Gaziantep İli sınırları içinde, daha çok bölgenin tarihi coğrafyası üzerine odaklanan bir araştırma gerçekleştirmiştir. Oylum Höyük'ten bu çalışmada da söz edilmektedir.

Kazı alanından görünüm / A view from the excavation area

Research History

The first archaeological surveys in and around Kilis were carried out by Prof. Dr. Uluğ Bahadır Alkım in the 1960's. In his survey reports, Uluğ Bahadır Alkım mentions many mounds around Kilis, including the Oylum Höyük. Following these, in the late 1960's an Italian team consisting of A. Archi, P. E. Pecorella and M. Salvini carried out research within the province of Gaziantep, focusing mostly on the historical geography of the region. The Oylum Höyük is also mentioned in their reports.

Kuzeybatı Çalışma Alanı
Northwest excavation area

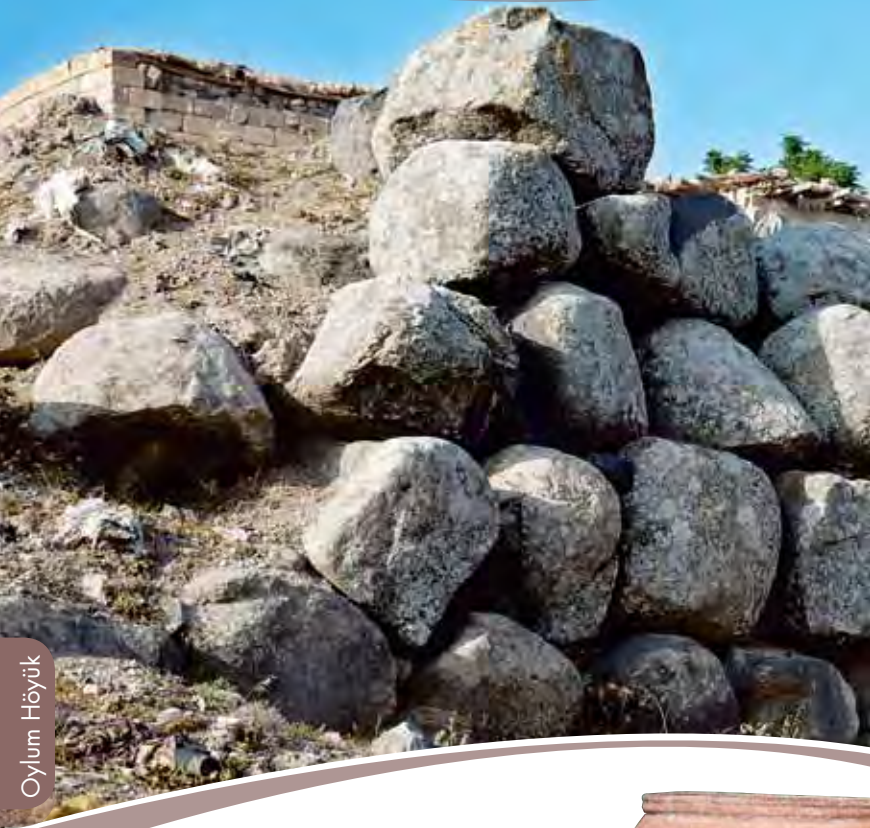
Oylum Höyük'te yapılan arkeolojik çalışmalar, Prof. Dr. Engin Özgen tarafından 1987 ve 1988 yıllarında gerçekleştirilen yüzey araştırması ile başlamıştır. Kazı çalışmalarını ise, köylülerce toprak alımı sonucu gerçekleştirilen bilinçsiz tahribatı önlemek ve Tunç Çağları'nda (MÖ 3000-1100/1000) bölgesel öneme sahip bir kent merkezi olan Oylum Höyük'ün araştırılması ile bilinmeyen geçmişe ışık tutmak ve bölge arkeolojisine katkılarda bulunmak amacıyla 1989 yılında gerçekleştirilmiştir.

Prof. Dr. Engin Özgen başkanlığında T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Hacettepe Üniversitesi adına yürütülen bu çalışmalar, yerli ve yabancı araştırmacıların katılımı ile günümüze kadar devam etmiştir.

Archaeological studies at the Oylum Höyük began with the surface survey conducted by Prof. Dr. Engin Özgen in the years 1987 and 1988. Excavations were carried out in 1989, with purposes of preventing unintentional destruction of the area by peasants through digging and removal of soil from the area; and shedding light on the unknown history of the region through studies of the Oylum Höyük, which was an important site during the Bronze Age (3000-1100/1000 BC), thus contributing to regional archaeology.

These researches and studies performed on behalf of Hacettepe University and the Ministry of Culture and Tourism of the Turkish Republic have continued until today, with the involvement of domestic and foreign researchers.

Kazı Sonuçları

Oylum Höyük'deki kazılar, höyük üzerindeki beş farklı alanda ve batısındaki tarlada yer alan "Mozaikli Bazilika" alanında sürdürülmüştür. Elde edilen veriler, Oylum Höyük'te Geç Kalkolitik Çağ'dan (M.Ö. 3500-3000) başlayarak günümüze kadar uzanan kesintisiz bir yerleşimin varlığını ortaya koymaktadır.

Geç Kalkolitik Çağ (M.Ö. 3500 - 3000)

Geç Kalkolitik Çağ yerleşim tabakaları, höyüğün toprak alımı sonucu tahrip edilmiş olan kuzeydoğu ve güneybatı yamaçlarında tespit edilmiştir. Kuzeydoğu yamacında yapılan çalışmalar sonucu, Mezopotamya ve Suriye'den tanınan Geç Uruk kültürünü yansıtan yapı katları gün ışığına çıkartılmıştır. Bu evreye ait aynı planı yansıtan yapı birimleri uzun süreli kullanıma işaret etmektedir. Dikdörtgen odalı yapılar, moloz taşlarla oluşturulmuş temel üzerine kerpiçle inşa edilmiştir. Bu dönemde, Oylum sakinleri ölen bebeklerini çömlek kaplar içine koyarak odaların tabanları altına gömmüştür.

Excavation Results

Excavations at the Oylum Höyük have continued in five different areas on the mound and also in the area named “Mozaikli Bazilika” (Basilica Church with Mosaics), which is located in the fields to the west of the Oylum Höyük. Data acquired suggests the existence of continuous settlement in the Oylum Höyük region beginning from the Late Chalcolithic Period (3500-3000 BC) until today.

Late Chalcolithic Period (3500 – 3000 BC)

Settlement strata dating back to the Late Chalcolithic Period have been found on the northeast and southwest slopes of the mound which were damaged through removal of soil from the area. As a result of the work carried out on the northeast slope, structure levels reflecting the Late Uruk culture recognized from Mesopotamia and Syria have been unearthed. Structural units reflecting the same plan pertaining to the same stage indicate the existence of long term use. Structures with rectangular rooms built with mud-bricks were erected on foundations formed using rubble stones. During that period, inhabitants of the Oylum Höyük put their dead babies into earthenware pots and buried them under the floors of the rooms.

Höyüğün güneybatı yamacında yapılan kazılarda ise Kalkolitik Çağ'ın Ubeyd kültür evresine ait kalıntılar açığa çıkartılmıştır. Bu dönemin, içinde ocak bulunan evleri, tek sıra taş temel üzerine kerpiçle inşa edilmiştir. Coba tipi adı verilen, basit ve kaba el yapımı kâseler oldukça yaygın kullanılmıştır. Daha geç bir dönemde, bu alan bir mezarlık haline dönüşmüştür. Söz konusu mezarlıkta, bebek ve çocuklar genellikle çömlekler içerisine yerleştirilirken, yetişkinler basit toprak mezarlara gömülmüştür. Bazı mezarlarda, ölülerin bir tekstil ürününe sarılarak gömüldüklerini ortaya koyan izler belirlenmiştir.

Erken Tunç Çağı (M.Ö. 3000 - 2000)

Höyüğün kuzeydoğu kesiminde yürütülen çalışmalarda, Geç Kalkolitik Çağ'dan Erken Tunç Çağı'na (ETÇ) geçiş evresine tarihlenen bir yerleşim tabakası ile daha üstte, M.Ö. 3. binyılın ikinci yarısına tarihlenen bir mezarlık alanı açığa çıkartılmıştır. Bakır ve kalay alaşımı olan tuncun yaygın kullanıldığı bu dönemde, özellikle Fırat nehri ve çevresinde "badallum" adı verilen ve bölgelerarası ticaret yapan şehir devletlerinin olduğu bilinmektedir. Söz konusu dönemde, Oylum yerleşmesi de bu türde önemli bir merkez olmalıdır.

Mezarlık alanında yapılan kazılar, ETÇ'nin ölü gömme gelenekleri ile ilgili önemli bilgiler ortaya koymuştur. Mezarlıkta basit toprak, çömlek, küp, taş sandık ve oda mezar olmak üzere 5 tür mezar görülmektedir. Ayrıca, mezarlık alanının ortasında, düzenlenen ölü gömme törenlerinde yiyecek sunusu yapmak amacıyla kullanılmış olmaları gereken kulübe tarzında yapılmış küçük

yapılar açığa çıkartılmıştır. Mezarlara pişmiş toprak kaplar, tunç alet ve silahlar ile taş, kavrık ve madenden üretilmiş çeşitli süs eşyası bırakılmıştır. Mezarlarda, pişmiş toprak kaplar ve tunçtan süs eşyaları ele geçmiştir. Mezar eşyası ile birlikte mezarlara bırakılan yiyecekler, bu dönemde yaşayan Oylum sakinlerinin öteki dünya inancına sahip olduğunu göstermektedir.

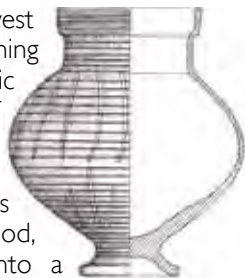

ETÇ oda mezarı / EBA chamber tomb

ETÇ mutfak mekanı / EBA kitchen

In excavations performed on the southwest slope of the Oylum Höyük, remains pertaining to the Ubaid culture phase of the Chalcolithic Period have been discovered. The houses of this period had their own hearths and were built with mud-bricks on a single layer of stone foundation. Simple and rough hand-made bowls of Coba style were widely used. In a later period,

this area was converted into a burial site. At this burial site, bodies of babies and children were put in earthenware pots whereas adults were simply buried in the ground. In some graves, traces were found indicating that the dead were wrapped in some kind of textile product before they were buried.

Early Bronze Age (3000 – 2000 BC).

Excavations on the northeast side of the mound have unearthed a settlement stratum dating back to the transition phase from the Late Chalcolithic Period to the Early Bronze Age (EBA), and above that, a burial site dating back to the second half of the 3rd millennium BC. It is known that there were city-states called “badallum” engaged in interregional trade, especially located on the banks and in the vicinity of the Euphrates River, during this period when bronze, an alloy of copper and tin, was widely used. The Oylum settlement also must have been an important centre of this kind during the mentioned period.

Excavations carried out in the burial site have yielded important information concerning the burial customs of the Early Bronze Age. The five types of burials observed are: inhumation in pits, cooking-pot burials, pithos Burials, cist grave and chamber tomb. In addition, small, hut-like structures in the centre of the burial area associated with food offerings in burial rituals have been brought to light. Ceramic pots, bronze tools and weapons; and various ornaments made from stones, shells and metals were put into the graves. There are also findings of food along with the aforementioned materials found in burial grounds, which indicate that the inhabitants of the Oylum settlement in that period believed in the other world.

Bitna'nın silindir mührü / The cylinder seal of Bitna

Orta Tunç Çağı (MÖ 2000 - 1600)

Orta Tunç Çağı (OTÇ) kalıntıları, höyüğün kuzeydoğu yamacı ve kuzeybatı yükseltisi üzerinde yapılan kazılarda tespit edilmiştir. Kuzeydoğu yamacındaki ETÇ mezarlığı, OTÇ I döneminde (M.Ö. 2000-1800) de kullanılmaya devam etmiştir. ETÇ mezarlarına göre mezar eşyası bakımından daha fakir olan OTÇ mezarları, basit toprak, küp ve oda mezarlardan oluşur. OTÇ II döneminde (M.Ö. 1800-1600) ise bu alanda bir kısmı en az iki katlı olan evlerden oluşan bir yerleşme kurulmuştur. Bu yerleşim tabakası, bir yangın tahribatı ile son bulmuştur.

Kuzeybatı yükseltisi üzerinde yapılan çalışmalarda ise OTÇ I dönemine ait, kerpiç bir teras ile desteklenmiş, anıtsal bir kerpiç yapının bir mekanı kısmen açığa çıkarılmıştır. Yaklaşık 1.5 m genişliğinde olan ve 3 m yüksekliğe kadar korunmuş duvarlara sahip bu büyük yapının önemli bir idari bina olduğu tahmin edilmektedir. Bir yangın tahribatı ile yıkılan yapının bulunduğu alan, daha sonra bir süre çöplük olarak kullanılmıştır. OTÇ II döneminde ise üzerine yeniden evler yapılmıştır. Dar sokaklar çevresinde yer alan OTÇ II dönemi evleri de yangın geçirerek yıkılmıştır. Yenilenen ikinci yerleşim evresi de yine bir yangınla son bulmuştur. Bu döneme ait bazı evlerin tabanları altında, yapı adak eşyası olarak konulmuş çivi biçimli tunç heykelcikler bulunmuştur. Evlerin tabanları altına yerleştirilmiş olan çok sayıdaki basit toprak ve çömlek mezar, OTÇ I dönemi geleneğinden farklı olarak, bu evrede ev içine gömme adetinin yaygınlaştığını göstermektedir. Ölüler mezarlara yan olarak ve büzülmüş pozisyonda yatırılmıştır. İçlerine pişmiş toprak, fayans ve mermer kaplar ile kemik, taş, kavkı, tunç ve fritten (cam

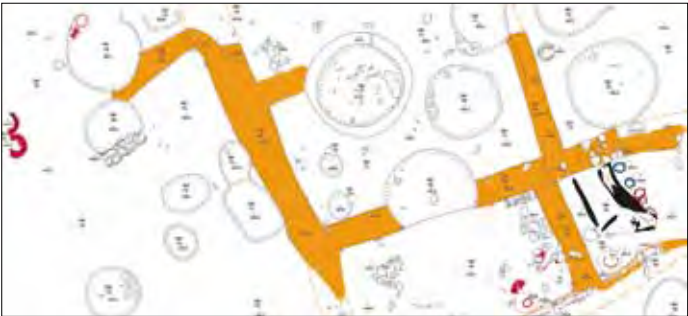

Middle Bronze Age (2000 – 1600 BC)

Remains from the Middle Bronze Age (MBA) were found in the excavations carried out on the northeast slope and the northwest elevation of the mound. The Early Bronze Age cemetery on the northeast slope continued to be used also in MBA I (2000-1800 BC). The MBA graves, which were poorer than those of the EBA with respect to the things put into the graves, consist of inhumation in pits, pot burials and chamber tombs. In the MBA II (1800 -1600 BC), a settlement partly consisting of at least two-storey structures was set up in the same area. This settlement stratum appears to have been destroyed by a fire.

Excavations of the elevation to the northwest have unearthed part of a monumental mud-brick structure supported by a mud-brick terrace, dating back to MBA I according to studies. This great structure with 1.5 m wide and 3 m high fortified walls is assumed to be an important administrative building. The site of this structure was used for dumping waste for a while after being destroyed by a fire. Then, during MBA II, houses were built again in the same area. These MBA II houses with narrow streets in between were also destroyed by a big fire. Renewed houses of the second settlement phase faced the same end.

Nail-shaped bronze statuettes used for the purpose of votive offering to protect the building were found under some of the houses built in that period. Numerous inhumation in pits or pot burials under the floor level of houses suggests that, unlike MBA I, house burials had become the custom in that period. Bodies were placed in the graves in crouched position

OÇ evi ve cam atölyesi / The MBA house and glass workshop

hamuru) yapılmış süs eşyası ve yiyecek maddeleri bırakılmıştır. Mezarlarda ele geçen karbonlaşmış zeytin ve üzüm çekirdekleri ile buğday ve arpa taneleri, bugün Kilis Ovası'nda yetiştirilen bu ürünlerin köklü geçmişine ışık tutmaktadır.

OTÇ II dönemi yerleşmesinde, bir eve bitişik olarak yapılmış iki bölmeli bir atölyede, cam üretimi ile ilgili bulgular elde edilmiştir. Bu atölyede bulunan çok sayıdaki cam cürufu, öğütme taşları ve ateş yakma alanları, dünyanın en eski cam üretim atölyelerinden birine işaret etmektedir.

Kuzeybatı yükselti alanında 2010 yılında yapılan çalışmalarda ele geçen, OTÇ II dönemine ait lapislazuli (lacivert taşı) bir silindir mühür üzerindeki çivi yazılı metin, Oylum Höyük'ün geçmişi ile ilgili oldukça önemli bir bilgi vermektedir. Bitna adında kralın yardımcısı olan bir kişiye ait olan bu mühür, Oylum Höyük'ün Tunç Çağları'nda önemli bir bölgesel merkez olduğu ile ilgili düşünceleri güçlendirmektedir.

Geç Tunç Çağı (MÖ 1600 - 1200/1100)

Geç Tunç Çağı'na (GTÇ) ait mimari kalıntılar, kuzeybatı yükselti üzerinde yapılan kazılarda tespit edilmiştir. Bu dönem, GTÇ I (M.Ö. 1600-1400) ve GTÇ II (M.Ö. 1400-1200) olmak üzere iki yerleşim tabakası ile temsil edilmektedir. GTÇ I döneminde, bir kısmı avlulu olan küçük boyutlu kerpiç evler görülürken, GTÇ II döneminde ahşap hatılların kullanıldığı, kalın kerpiç duvarlara sahip daha büyük boyutlu evler açığa çıkarılmıştır. Karkamış kralı İni-Teşup'un mührünün

basılı olduğu bir bulla (üzeri mühür baskılı kil topak), GTÇ II dönemi tabakasında ele geçen en önemli buluntudur. Oylum Höyük, Suriye'de yer alan önemli birer krallık olan Ugarit (Ras Şamra) ve Emar (Meskene) dışında, İni-Teşup'a ait mühür baskısının ele geçtiği üçüncü merkezdir. İni-Teşup, M.Ö. 13. yüzyılda, yaklaşık yarım asır boyunca Karkamış'ta krallık yapan ve Suriye bölgesini Hitit İmparatorluğu adına kontrol altında tutan bir Hitit prensidir.

on their sides. Baked clay, ceramic or marble vessels; ornaments made of bone, stone, shells, bronze and frit glass; and food were also placed in the graves. Charred olive and grape pits and wheat and barley grains shed light on the deep-rooted history of these fruits and crops still being grown widely on the Kilis Plain.

In the MBA II period settlement, findings related to glass making in a two-chambered workshop built adjacent to a house were uncovered. Numerous hearths, slag, cinder, and grinding stones show that the place was probably one of the oldest glass-making workshops in the world.

The cuneiform inscription on a cylinder seal made of lapis lazuli pertaining to the MBA II, which was found in 2010 in the researches carried out on the northwest on the mound, gives us very important information on the history of the Oylum Höyük. The seal belonging to a regent named *Bitna* supports the idea that the Oylum Höyük was an important regional center during the Bronze Ages.

Late Bronze Age (1600 - 1200/1100 BC)

Architectural remains pertaining to the Late Bronze Age (LBA) were identified during the excavations carried out on northwest of the mound. This period is represented by two settlement strata: one of LBA I (1600-1400 BC) and the other of LBA II (1400-1200 BC). The structures dating to the LBA I period are small-sized mud-brick houses, some with courtyards; and houses dating to the LBA II period are bigger in size, with thick mud walls and bond beams. The most important object discovered in the level of LBA II remains is a bulla (a lump of clay molded around a cord and stamped with a seal) on which the seal of *Ini-Tesup*, king of Carchemish, is impressed. The Oylum Höyük is the third centre where an impressed seal belonging to *Ini-Tesup* was found, the other two being Ugarit-Ras Shamra and Emar-Meskene, both of which were significant kingdoms in Syria. *Ini-Tesup* was a Hittite Prince who ruled as king of Carchemish for almost half a century and kept the Syrian region under control on behalf of the Hittite Empire in the 13th century BC.

Demir Çağı (MÖ 1200/1100 - 535)

Kuzeydoğu yamacı ve kuzeybatı yükseltisi üzerinde yapılan çalışmalar, Demir Çağı'nda Oylum Höyük'ün yoğun bir biçimde yerleşim gördüğünü ortaya koymuştur. Bu döneme ait tabakalarda, çakıl döşeli dar sokaklara açılan dikdörtgen planlı evler açığa çıkarılmıştır. Söz konusu yapıların pek çoğu, içinde fırınlar ya da tabana gömülmüş büyük küplerin yer aldığı mekânlara sahiptir. Demir Çağı yerleşmelerinin hemen hepsinde karşımıza çıkan, çöp çukurları ve içleri sıvalı tahıl siloları da karakteristiktir.

Akamenid/Pers Devri (MÖ 535 - 330)

Kuzeybatı yükseltisi üzerinde yapılan çalışmalarda, Demir Çağı tabakalarının üstünde yer alan, Akamenit Devri'ne ait kötü korunmuş bir yerleşim tabakası tespit edilmiştir. Bu alanda tespit edilen, kalın kerpiç duvarlara sahip büyük bir savunma yapısı, daha sonra Roma Devri'nde yenilenecek yeniden kullanılmıştır. Akamenit Devri'ne ait, bir kısmı kırmızı boyalı, çok sayıda pişmiş toprak süvari heykelciği bulunmuştur.

Helenistik Dönem (MÖ 330 - 30)

Kuzeybatı yükseltisi üzerindeki çalışmalarda, Helenistik Devri'ne ait kalıntılar da saptanmıştır. Bu döneme ait yerleşim tabakasında, çok mekânlı yapı birimleri görülmektedir. Demir ok uçları, gümüş ve bakır sikkeler, pişmiş toprak heykelcikler Helenistik Dönem'e ait buluntular arasındadır.

Roma Devri (MÖ 30 - MS 395)

Kuzeybatı yükseltisi üzerinde açığa çıkarılan en üsteki yerleşim tabakası Roma Devri'ne tarihlenmektedir. Kısmen korunmuş olan bu tabakada, dikdörtgen planlı fırınlı ev kalıntıları, 1.80 m genişliğinde kalın kerpiç duvarlara sahip büyük bir savunma yapısı ve kerpiç bir teras ile temsil edilmektedir. İlk olarak Akamenit Devri'nde inşa edilen ve Roma Devri'nde yenilenecek kullanılmaya devam eden anıtsal yapının içinde, M.Ö. 4. yüzyıla ait Roma sikkeleri ele geçmiştir.

Iron Age (1200/1100 – 535 BC)

Archaeological studies performed on the northeast slope and on the northwest mound have ascertained that the Oylum Höyük was densely settled during the Iron Age. In the strata pertaining to the Iron Age, houses with rectangular plans opening onto narrow streets of gravel have been discovered. Most of these structures include spaces with hearths/ ovens or storage pits where big jars are buried. Cesspits and storage pits set into the floor used as grain silos are characteristics of the Iron Age and found in almost all the settlements of that age.

Achaemenid/Persian Age (535 – 330 BC)

During the course of excavations performed on the northwest mound, a poorly protected settlement layer dating to the Achaemenid Age was discovered above those of the Iron Age. A big defensive structure with thick walls made of mud-bricks was discovered in this area and was determined to have been renewed and reused in the Roman Period as well. A great number of baked clay figurines of cavalry men, some painted red, were found in the area, dating to the Achaemenid Age.

Oylum Höyük

Hellenistic Age (330 – 30 BC)

As a result of the studies performed on the northwest mound, remains pertaining to the Hellenistic Age were identified as well. multi-chambered structural units have been observed in the settlement layer of that period. Iron arrow heads, silver and copper coins, and baked clay figurines are also among the findings dating to the Hellenistic Age.

Roman Period (30 BC –395 AD).

The uppermost layer of settlement on the northwest of the mound dates back to the Roman Period. The settlements that used to exist in the times of this partially protected stratum are represented by rectangular houses with ovens; a large defensive structure with 1.8 m thick mud-brick walls; and a mud-brick terrace. Roman coins dating to the 4th century BC have also been found inside the monumental structure which was first built in the Achaemenid Period, and renewed for continued use in the Roman Period.

Bazilikanın mozaik taban döşemesi/Mosaic floor of the basilica church

Ortaçağ (MS 4.YY - 15.YY)

Höyüğün güney yükseltisi üzerinde, köy evlerinin hemen kuzeyinde bulunan bir alanda yapılan kazılarda saptanan Bizans Devri'ne ait 11 basit toprak mezar, bu kesimin Ortaçağ'da mezarlık olarak kullanıldığını göstermektedir. Söz konusu mezarlarda, ölülerin kollarına takılmış cam bilezikler dışında bir eşya ele geçmemiştir.

Oylum Höyük'ün yaklaşık 600 m güneybatısında, Akpınar Nehri'nin batı yakasındaki bir tarlada yer alan, Bizans Devri'ne ait mozaikli bir bazilikanın kaçak kazılarla tahrip edilmeye başlaması nedeniyle, bu kesimde de bir çalışma alanı oluşturulmuştur. 3 sezon süren çalışmalar sonucu açığa çıkarılan yapı, 39.70 x 21.10 m boyutlarındadır. M.S. 6. yüzyıla tarihlenen bu bazilika, iki sıra sütunla üç nef ayrılmıştır. Yapıya giriş, batıda bulunan bir avlu ile bağlantılı, orta nef açılan iki ana kapı ile sağlanmıştır.

Bazilika'nın tabanı, kırmızı, siyah, gri, beyaz ve sarı renklerde, kesişen daireler, baklava dilimi, kare, zikzak, yaprak ve Malta haçı gibi geometrik ve bitkisel motifli mozaiklerle kaplıdır. Mozaikli taban, daha çok yapının batı yansında korunmuştur. Bazilika'nın kuzeydoğu bölümünde, kuzey nef içinde Grekçe yazılmış bir mozaik kitabe de yer almakta, bu yazıtta "Aidesim, Alassios'lu adam; O, kendisinin, ülkesinin ve çocuklarının kurtuluşu için" ibaresi okunmaktadır.

Mozaikli Bazilika, yapıldıktan bir süre sonra onarım geçirerek yenilenmiş ve bundan sonra da uzun bir süre kullanılmaya devam etmiştir. Yapılan kazı çalışmaları, yapının bir deprem sonucu yıkıldığını ortaya koymaktadır. Ancak, insanlar yaşanan bu felaketten sonra da aynı bölgede yaşamaya devam etmiştir. Söz konusu alanda, bazilikanın yıkılmasından sonra kurulmuş iki evreli bir Ortaçağ yerleşmesi tespit edilmiştir.

Üstü geçici olarak kapatılarak koruma altına alınan Mozaikli Bazilika'nın, kısa bir süre sonra açık hava müzesi haline getirilmesi ve kültürel bir değer olarak bölge turizmine kazandırılması planlanmaktadır.

The Medieval Period (4th Century – 15th Century AD)

11 simple ground graves pertaining to the Byzantine Age unearthed through excavations performed in an area just to the north of the village houses on the southern elevation of the Oylum Höyük, show that the area had been used as a cemetery in the Medieval Period. No objects except the glass bracelets on the wrists of the buried bodies have been found in the excavations in the mentioned cemetery site.

Another excavation site was approximately 600 meters to the south of the Oylum Höyük, in a field on the west bank of the Akpınar River, in the area where a Byzantine basilica church with mosaics was damaged through unauthorized diggings. The structure unearthed after 3 seasons of work in the site has a size of 39.70 to 21.10 meters. This church dating to the 6th century AD is divided into three naves with two rows of columns. There are two main gates which provide entrance to the central nave, connected to a courtyard located in the west.

The floor of the church features mosaics with geometrical or botanical motifs such as intersecting circles, diamonds, squares, zigzags, leaves and the Maltese cross; in red, black, gray, white and yellow. The mosaic floor has remained in a better condition in the western part of the structure. In the northeast section of the church, inside the northern nave, there is an epigraph in Ancient Greek, reading, "Aidesim, man from Alassios; he, for the salvation of himself, his country and his children".

The Church with Mosaics underwent renovation shortly after being built, and continued to be used long afterwards. Excavations and studies have shown that the structure was seriously damaged by an earthquake. However, people continued to live in the region after the disaster. A two-staged medieval settlement has been determined to have been built there after the destruction of the church.

The Church with Mosaics has been temporarily covered and put under protection; it is planned to be converted into an open-air museum as a cultural asset for tourism in the region in the near future.

**T.C.
KILIS VALİLİĞİ
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü**

Ekrem Çetin Mahallesi Alaeddin Yavaşca
Kültür Merkezi Kat: 1 KILIS

Tel : 0.348 813 49 09 • 0.348 814 09 96

Faks : 0.348 814 09 49

iktm79@kultur.gov.tr

"İpekyolu Kalkınma Ajansı 2010 yılı İktisadi Gelişme Mali Destek Programı kapsamında hazırlanan bu yayının içeriği İpekyolu Kalkınma Ajansı ve/veya Kalkınma Bakanlığı'nın görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk Kilis İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne aittir."